

הרומן מתחדש?

בין ישראל לצרפת מתקיימים שיתוף פעולה ביטחוני מחד ותחרות מאידך בשלושה תחומים מרכזיים: מל"טים, טילים וחלל. אך בניגוד ליחסים הביטחוניים ששררו עד 1967 הפעם ישראל לא רק מקבלת, אלא גם נותנת

מבוא

היחסים בין ישראל לצרפת היו בשלהי השנה שעברה בכותרות עקב ביקורו של הנשיא פרנסואה הולנד בישראל (17-19 בנובמבר 2013) ועקב הגישה התקיפה שהפיגה צרפת בסוגיית הגרעין האיראני במסגרת השיחות בז'נווה. המאמר הזה מתמקד בשיתוף הפעולה מחד ובתחרות מאידך בין שתי המדינות בשלושה תחומים ביטחוניים חשובים: מל"טים, טילים וחלל.¹

סקירה היסטורית

היחסים המדיניים והביטחוניים בין ישראל לבין צרפת עברו לאורך השנים עליות ומורדות דרמטיים. ערב הקמת המדינה ולאחר מכן שררו יחסים פושרים בין שתי המדינות משום שצרפת ראתה ביחסים טובים עם העולם הערבי והמוסלמי אינטרס מרכזי.² במחצית השנייה של שנות ה-50 ועד מלחמת ששת הימים התקיים שיתוף פעולה ביטחוני הדוק בין שתי המדינות. תור הזהב ביחסים בין

שתי המדינות נקטע בעקבות האמברגו שהטיל הנשיא שארל דה גול ב-1967, ימים ספורים לפני פרוץ מלחמת ששת הימים, על יצוא נשק וחלפים לישראל.³ האמברגו, שישראל ראתה בו בגידה של צרפת, הטביע את רישומו על היחסים הביטחוניים בין ישראל לבין צרפת במשך עשרות שנים.

בשנות ה-70 וה-80 שררה מתיחות ביחסי ישראל וצרפת בעיקר עקב ההכרה של צרפת באש"ף ועקב הסיוע שהושיטה צרפת לעיראק בהקמתו של הכור הגרעיני ליד בגדאד. השמדת הכור בהפצצה של חיל האוויר הישראלי ביוני 1981 עירערה עוד יותר את היחסים בין שתי המדינות.⁴

במחצית הראשונה של שנות ה-90 החל תהליך הדרגתי של הפשרה ביחסים הביטחוניים בין שתי המדינות - במידה רבה בשל תהליך השלום עם הפלסטינים (הסכמי אוסלו). לאחר שנים רבות של נתק כמעט מוחלט החלו להתקיים פגישות וביקורי עבודה הדדיים של בכירים בצבאות ובמשרדי ההגנה של שתי המדינות. נוסף על כך נחתם הסכם לקיום דיאלוג אסטרטגי קבוע עם ישראל - דיאלוג שנמשך עד היום. כמו כן נחתמו הסכמים למחקר ולפיתוח משותפים והסכם סודיות להסדרת חילופי המידע המסווגים בין שתי המדינות.⁵

עם פרוץ האינתיפאדה השנייה חלה הידרדרות משמעותית ביחסים בין שתי המדינות בשל

מיראז' ("שחק") - מטוס קרב מתוצרת צרפת בשירות חיל האוויר הישראלי במלחמת ששת הימים | במחצית השנייה של שנות ה-50 ועד מלחמת ששת הימים התקיים שיתוף פעולה ביטחוני הדוק בין ישראל לצרפת

ד"ר צילה הרשקו
חוקרת בכירה במרכז בס"א למחקרים
אסטרטגיים באוניברסיטת בר-אילן

קשריה המיוחדים של צרפת עם העולם הערבי והמוסלמי מקשים על ישראל למכור לה טכנולוגיות ישראליות מתקדמות

קשריה המיוחדים של צרפת עם העולם הערבי והמוסלמי מקשים על ישראל למכור לה טכנולוגיות ישראליות מתקדמות. מנגד ישראל מוגבלת באפשרויותיה לרכוש טכנולוגיה צרפתית שכן את כספי הסיוע האמריקניים היא מחויבת להוציא בארה"ב. וישנו גורם נוסף הפוגע בסחר בין ישראל לצרפת: התחרות בין שתי המדינות על שווקים עתירי תקציבים כמו הודו, ברזיל, דרום-קוריאה וסינגפור.⁸

שיתוף פעולה בתחום המל"טים

למרות כל הסיבות שנמנו לעיל הפוגעות בסיכויי של שיתוף פעולה ביטחוני ישראלי-צרפתי, הרי שיתוף פעולה כזה מתקיים בתחום המל"טים. הסיבה המרכזית לשיתוף הפעולה הזה הוא הצלחותיה של ישראל בתחום הזה. ישראל החלה לעסוק בתחום המל"טים כבר בשנות ה-70, וכיום היא נחשבת בעולם למעצמת מל"טים. לעומת זאת צרפת החלה להתעניין בתחום הזה רק בעקבות לקחים שהפיקה ממלחמות יוגוסלביה בשנות ה-90 של המאה הקודמת. העניין שלה במל"טים הפך לצורך דחוף בעקבות מעורבותה באפגניסטן החל מ-2001. במיוחד נזקקו הצרפתים למל"טי מודיעין.⁹

כדי להדביק את הפיגור הטכנולוגי שלה רכשה צרפת מל"טים מישראל ובמקביל רכשה טכנולוגיות ישראליות שאיפשרו לה לייצר מל"טים מתוצרתה. כבר ב-1994 נוצרו נסיבות פוליטיות שאיפשרו לצרפת לרכוש את המל"ט האנטר מהתעשייה האווירית. שר ההגנה פרנסואה לאוטארד, שביקר בישראל במרס 1994, הורה לרכוש ארבעה מל"טים בשווי 30 מיליון דולר. העסקה נחתמה ב-1995.¹⁰ ב-2001 בחרה צרפת בחברת European Aeronautic Defence and Space Company

תמיכתה החד-צדדית של צרפת בפלסטינים. לקראת סוף 2002 יזמה צרפת שדרוג של היחסים עם ישראל, ובין השאר שוב הלכו והתהדקו היחסים הביטחוניים בין שתי המדינות. המניע של צרפת לשדרג את היחסים עם ישראל היה שאיפתה של צרפת למלא תפקיד משמעותי יותר במשא ומתן בין ישראל לפלסטינים ועקב תפיסות משותפות בנוגע לאיומים אסטרטגיים שמקורם במזרח התיכון כמו תוכנית הגרעין של איראן והמאבק בטרור האסלאמי.⁶

חוסר היציבות בעולם הערבי - שזכה לכינוי "האביב הערבי" - ובעיקר מלחמת האזרחים בסוריה וזליגתה למדינות שכנות מזאייגים מאוד הן את ישראל ואת הן צרפת.

הסחר הביטחוני בין ישראל לצרפת

למרות הידוק היחסים הביטחוניים היקף הסחר הביטחוני בין ישראל לבין צרפת הוא קטן בשל מכלול גורמים. אחד הגורמים המרכזיים לכך הוא המשך האוריינטציה הפרו-ערבית של צרפת: צרפת מספקת נשק למדינות שעוינות את ישראל או אינן מקיימות עימה קשרים. למשל, ערב הסעודית היא אחד היעדים העיקריים ליצוא נשק צרפתי. נוסף על כך, צרפת רגישה לתגובות בעולם הערבי והמוסלמי ולכן נוטה להמעיט בסחר הביטחוני עם ישראל או להצניע אותו. יתר על כן, עסקאות נשק עם ישראל אינן זוכות לאהדה רבה בדעת הקהל באירופה, ובכלל זה בצרפת, בעיקר עקב הסכסוך הישראלי-פלסטיני.

גורם חשוב נוסף הוא המשבר הכלכלי העולמי שגרם לכל המדינות - ובהן צרפת - להקטין הוצאות על רכש ביטחוני ועל מחקר ופיתוח. אולם מאחר שצרפת אינה רוצה לוותר כליל על מדיניותה המסורתית של אי-תלות ביצרני נשק זרים, היא שואפת להקים "איחוד אירופי ביטחוני" ותעשייה ביטחונית שתהיה משותפת לכל מדינות אירופה. הגישה הזאת היא גורם נוסף שמעכב רכישות של צרפת מהתעשיות הביטחוניות של ישראל. 30% מהרכש הביטחוני של צרפת הם ממדינות האיחוד האירופי - בעיקר גרמניה, איטליה והולנד.⁷ הדרך היעילה ביותר של ישראל להיכנס לשוק הנשק האירופי בכלל ושל צרפת בפרט היא באמצעות חברות בנות שמשותפות פעולה עם חברות מקומיות.

(EADS) להיות הקבלן הראשי שיספק לחיל האוויר שלה מערכת המבוססת על HERON (מחץ 1, שובל) של התעשייה האווירית הישראלית.¹¹ הצרפתים הכניסו במל"ט שינויים בהתאם לצרכיהם וכינו אותו Eagle¹². בעקבות שינויים נוספים שהכניסו בו הצרפתים הוא כונה: Système Intérimaire de Drone Male (SIDM) שפירושו למעשה "מל"ט ביניים". המל"ט הזה היה מסוגל להגיע לגובה בינוני ולשהות באוויר שעות רבות. בעקבות שינויים ופיתוחים נוספים שהוכנסו במל"ט הוא כונה הרפאנג (Harfang). הטיסה הראשונה של ההרפאנג נערכה בספטמבר 2006, ובפברואר 2009 הוא ערך את טיסתו המבצעית הראשונה באפגניסטן.¹³ חטיבת אסטריום של EADS סיפקה למל"ט תקשורת לוויינית - מה שאיפשר לכוחות הצרפתיים באפגניסטן לקבל מידע ברדיוס של מאות ק"מ מהמל"ט.

באוקטובר 2009 נוצר לצרפתים צורך דחוף לרכוש מל"טים נוספים כיוון ששניים מתוך שלושת מל"טי ההרפאנג קורקעו בשל תקלות שנגרמו מטעויות בתפעול. ב-31 בדצמבר 2009 החליטה צרפת לרכוש מל"ט סידם/הרפאנג רביעי ותחנת שליטה שלישית. הרכישה הזאת - בסכום של 33.7 מיליון יורו - התנהלה בהליך מזוז בשל דחיפותה.

נוסף על עסקאות עם התעשייה האווירית רכשה צרפת מל"טים גם מאלביט. ב-2008 היא רכשה לשימוש הכוחות המיוחדים שלה את המל"ט סקיילארק של חברת חץ הכסף, חברה-בת של אלביט. המל"ט מיועד למשימות סיור ואיסוף מודיעין לטווח של עד 10 ק"מ ("מעבר לגבעה" בלשון המקצועית). צרפת עשתה עוד שתי עסקאות כאלה בשנים 2009 ו-2010. נוסף על כך הפגינה צרפת עניין בתוכנית מל"ט הווצ'קיפר (Watchkeeper) המבוסס על ההרמס 450 של אלביט והוא מיוזם משותף של החברה-הבת הבריטית של אלביט, UTacs, עם חברת תאלס הצרפתית.¹⁴

בד בבד עם ההחלטה לרכוש את המל"טים הישראליים המשיכה צרפת ביוזמות לפתח מל"ט אירופי השם EuroMale המבוסס על המל"ט הרון של התעשייה האווירית. בסופו של דבר לא הגיעה היוזמה הזאת לידי מימוש, בין השאר בשל בעיות תקציביות וקשיים טכניים.¹⁵ בעקבות הכישלון מחד והצרכים הצבאיים מאידך הגיעה צרפת למסקנה

המל"ט סקייילארק של חברת חץ הכסף | נוסף על עסקאות עם התעשייה האווירית רכשה צרפת גם את המל"ט סקייילארק מחברה-בת של אלביט לשימוש הכוחות המיוחדים שלה. המל"ט מיועד למשימות סיור ואיסוף מודיעין לטווח של עד 10 ק"מ ("מעבר לגבעה" בלשון המקצועית)

הטילים יש ניצנים של שיתוף פעולה במקרים שבהם נוצרו חוסרים אצל הצרפתים. כך, למשל, נוצר שיתוף פעולה בייצור הטיל אנקור שחור של רפאל. אנקור שחור לטווח קרוב ואנקור כחול לטווח בינוני של רפאל נבחרו על ידי משרד הביטחון של ישראל כדי לנסות את הטיל נגד טילים מדגם חץ. גם מנהלת הרכש הצרפתית (DGA) בחרה באנקור שחור - כדי לבדוק את המערכת הצרפתית SAMP/T יבשה-אוויר לטווח בינוני של החברות MBDA, תאלס וסנקמה (Safran's Snecma). הניסויים נערכו באוקטובר 2010 ובנובמבר 2011 בלי שצוין כי נעשה שימוש בטיל הישראלי.²⁰ פרסום על כך הופיע בעיתונות הלא צרפתית ב-21 בנובמבר 2011²¹ ובכלי התקשורת הצרפתיים בפברואר 2012.²² הפרסום הצרפתי המאוחר מדגיש את רגישותה של צרפת בנוגע לרכש טילים מישראל - גם במקרים שבהם צרפת הייתה זקוקה למוצר ישראלי.

שיתוף פעולה בתחום החלל

צרפת נחשבת לאחת המדינות המובילות בעולם בתחום החלל. היא החלה את פעילותה בחלל לפני ישראל ופיתחה במהלך הזמן יכולות שיגור של לוויינים בגדלים שונים. היא מפתחת את יכולות החלל שלה במסגרת סוכנות החלל הצרפתית שהוקמה ב-1961 וכן במסגרת

כדי להדביק את הפיגור הטכנולוגי שלה רכשה צרפת מל"טים מישראל ובמקביל רכשה טכנולוגיות ישראליות שאיפשרו לתעשייה שלה להשתף בייצור המל"טים

טיילי נ"ט מדגם ספייק. שווי העסקה, שמומשה ב-2011, היה מיליארד דולר. בכך גברה רפאל על צרפת שהציעה את הטיל מילאן של חברת MBDA. רפאל גברה על MBDA במרכז נוסף ב-2006 שבעקבותיו רכשה הודו מערכות של טילי קרקע-אוויר מדגם ספיידר מתוצרת רפאל (שהייתה הקבלן הראשי) ומתוצרת מבט של התעשייה האווירית ואלתא מחלקת רדארים, שהיא חברה-בת של התעשייה האווירית (שהיו קבלניות משנה). העסקה התעכבה בשל חקירת שוחד.¹⁷

הצלחה נוספת של ישראל בהודו באה לידי ביטוי בפיתוח המשותף של טילי ברק 8 של התעשייה האווירית שנועדו להגן על ספינות ועל אזורי יבשה מפני תקיפות מהאוויר, כולל תקיפות מטוסים וטילי שיוט.¹⁸ פיתוחו של הטיל הזה ורכישתו על ידי הודו הם תחרות משמעותית לחברת MBDA שפיתחה את הדגם המשוכלל של טיל האקסוסט - Exocet - Block III.¹⁹

בד בבד עם התחרות בין ישראל לצרפת בתחום

שעליה לרכוש מל"ט מתקדם לשלב הביניים עד שיבשיל המיזם של המל"ט האירופי. לאחר התלבטויות רבות, מלוות בלחצים כלכליים ופוליטיים, הודיעה צרפת ביולי 2011 על החלטתה לרכוש את הרון טי-פי של התעשייה האווירית בשיתוף פעולה עם חברת דאסו.

חילופי השלטון בצרפת ובחירת הולנד לנשיא הביאו להשהיית ההחלטה בנוגע להרון טי-פי, ובמאי 2013 הוחלט לרכוש את המל"ט האמריקני ריפר. עם זאת, עוד לא ברור אם צרפת אכן ויתרה לחלוטין על רכישת הרון טי-פי למל"ט הביניים שלה.¹⁶

שיתוף הפעולה בין ישראל לצרפת בתחום המל"טים עלול להפוך לתחרות בין שתי המדינות אם וכאשר צרפת - בשיתוף פעולה עם מדינה או עם מדינות אירופיות אחרות - תקים תעשיית מל"טים משלה שתתחרה בזו של ישראל. עם זאת, עד שצרפת תפתח מל"ט משלה ותקלוט אותו בצבאה, תוכל התעשייה הישראלית לפתח דור חדש של מל"טים שבו יהיו מעוניינים הצרפתים. ישראל מעוניינת בהמשך שיתוף הפעולה בתחום הזה עם צרפת שכן כתוצאה ממנו היא נהנית מההשתתפות של הצרפתים במימון הפרויקטים שלה, מהחדירה לשוק האירופי ומהיתרונות שבשיתוף פעולה אסטרטגי עם צרפת שיש בו פוטנציאל להרחבה לתחומים אחרים.

שיתוף פעולה בתחום הטילים

היחסים הביטחוניים בין ישראל לצרפת בתחום הטילים שונים מאלה שבתחום המל"טים ומתבטאים בעיקר בתחרות גדולה בין שתי המדינות. התחרות נובעת מכך שלצרפת ולישראל יש תעשיות טילים מפותחות, והמוצרים משיקים לעיתים קרובות. נוסף על כך, לישראל ולצרפת גישה דומה של מימון ההוצאות הגדולות על המו"פ הביטחוני מתוך הכנסות היצוא הביטחוני שלהן. הגורמים האלה יוצרים תחרות על שווקים של מדינות עתירות תקציבי ביטחון כמו הודו וסינגפור.

עם זאת בהודו, שהיא מוקד לתחרות בין ישראל לצרפת, נוצרה חלוקה מסוימת: צרפת בדרך כלל מוכרת לה פלטפורמות גדולות כמו מטוסים (מיראז') וצוללות (סקורפיון), ואילו ישראל זכתה בהודו במכרזים גדולים להספקת מערכות משנה כמו טילים. כך, לדוגמה, זכתה רפאל ב-2006 וב-2010 במכרזים לספק להודו

וצרפת תמהיל שונה של שיתוף פעולה ושל תחרות מסחרית.

שיתוף הפעולה הביטחוני בין צרפת לישראל מתקיים למרות משקעי העבר ולמרות חילוקי הדעות הפוליטיים. הוא נובע ממפגש של אינטרסים: לחסוך בעלויות ולהינות מהיתרונות היחסיים שהשיג כל צד. למשל, הרצון של צרפת ליהנות מהישגיה של ישראל בתחום המל"טים.

בצרפת קיים תהליך ביורוקרטי ארוך ומסורבל של לימוד נושאים חדשים ושל קבלת החלטות, ואילו בישראל קיימת דינמיות רבה יותר - גם בתחום של פיתוח דורות חדשים של אמצעי לחימה. הדינמיות הזאת נובעת מהאיומים המוחשיים והדחופים שבהם נתונה המדינה, מהקשר ההדוק בין התעשיות לבין המשתמשים בשטח ומניסוי המוצרים הביטחוניים בפועל בשדה הקרב. בזכות הדינמיות הזאת עשויה ישראל לשמר את היתרון היחסי שלה הן בתחום המל"טים והן בתחום של מערכות הטילים.

ישראל וצרפת יכולות לקדם שיתופי פעולה שבהם צד אחד מייצר פלטפורמות והאחר את מערכות המשנה. תחומים נוספים לשיתוף פעולה עתידי עשויים להיות במערכות הגנה אקטיביות נגד טילים ובמערכות נגד מטעני צד (IED) שבהן יש לישראל יתרון.

ניתן גם ליזום שיתופי פעולה בפרויקטים משותפים שנעשים בעבור צד שלישי, כמו הודו, למשל, שבהם יכולה צרפת להתמקד בפלטפורמות הגדולות, וישראל - במערכות המשנה.

דומה ששתי המדינות עשויות להרוויח מהרחבת שיתוף הפעולה הביטחוני ביניהן - בעיקר על רקע הגידול באיומים הביטחוניים בעולם ובשל הזינוק בעלויות הפיתוח והייצור של טכנולוגיות חדשות ושל כלי נשק מתקדמים.

צרפת וישראל עברו אפוא כבר דרך ארוכה בתחום של שיתוף פעולה ביטחוני מאז הנתק של 1967. במצב הנוכחי נוצרו כבר ערוצים ברורים לשיתוף פעולה, וקיימות התשתיות הנחוצות ליציקת תוכן נוסף לשיתוף פעולה בתחום הביטחוני.

התחרות בין ישראל לצרפת מתקיימת גם בתחום האזרחי-מסחרי של הפעילות בחלל שכן מדובר בשוק בעל פוטנציאל הכנסות גדול

האירופית. צרפת תוכל להרוויח משיתוף פעולה עם ישראל בתחומי נישא שבהם ישראל השיגה יתרון כמו מיני לוויינים.

עם זאת סביר להניח ששיתוף הפעולה יישאר תמיד חלקי. הסיבה: מדובר בתחום אסטרטגי רגיש שמדינות מעדיפות לשמור בו על מידה רבה של חשאיות.

בעת ובעונה אחת מתקיימת גם תחרות בין ישראל לצרפת בשוק הלוויינים הצבאיים. למשל, גם לישראל וגם לצרפת יש הסכמים עם הודו לשיתוף פעולה בתחום החלל, ומתקיימת ביניהן תחרות בפיתוח לווייני תצפית ומעקב. ישראל הצליחה להגיע לשיתוף פעולה חשוב עם הודו למרות התחרות עם צרפת. כך, למשל, שוגר בהודו ב-2008 לוויין התצפית טכסאר (אופק 8) של התעשייה האווירית. הלוויין משרת את צבא הודו. דוגמה נוספת: לוויין הריגול ההודי ריסאט 2 נבנה ב-2009 בסיוע התעשייה האווירית. ללוויין יש מערכת מכ"ם המסוגלת להבחין במטרות גם בלילה ובתנאי מזג אוויר קשים.²⁴ ישראל סייעה גם בבניית הלוויין של הצי ההודי שישמש מרכז קשר לאוניות הצי, למטוסים, לצוללות ולמרכזי בקרה על החוף. חברת אורביט הישראלית מספקת את המכשור.²⁵

התחרות בין ישראל לצרפת מתקיימת גם בתחום האזרחי-מסחרי של הפעילות בחלל שכן מדובר בשוק בעל פוטנציאל הכנסות גדול. המידע שמספקים הלוויינים מנוצל למגוון רחב של פעולות מסחריות כמו שידורי טלוויזיה בכבלים ושירותי ניווט.²⁶

שיתוף הפעולה הביטחוני בין צרפת לישראל מתקיים למרות משקעי העבר ולמרות חילוקי הדעות הפוליטיים. הוא נובע ממפגש של אינטרסים: לחסוך בעלויות ולהינות מהיתרונות היחסיים שהשיג כל צד

סיכום

חלקו העיקרי של המאמר הוקדש לשלושה תחומים מרכזיים: מל"טים, טילים וחלל. בכל אחד מהתחומים האלה מקיימות ישראל

סוכנות החלל האירופית שהוקמה ב-1975. ישראל נכנסה באופן רשמי לעידן החלל רק ב-19 בספטמבר 1988 כאשר שיגרה את הלוויין אופק 1 באמצעות המשגר שביט, שניהם מתוצרת התעשייה האווירית. ישראל החלה לשלוח לוויינים לחלל בעיקר כדי לתת מענה לאיומים ביטחוניים. הלוויינים הם אמצעי להפקת מודיעין בלי לסכן חיי טייסים במטוסי ריגול ובלי לפגוע בריבונותן של מדינות אחרות בשל חדירה לשטחיהן.

ב-1983 הוקמה סוכנות החלל של ישראל, סל"ה (הסוכנות לניצול החלל), והיא פועלת במסגרת משרד המדע והטכנולוגיה. במקביל לסוכנות החלל הישראלית פועלת גם מנהלת החלל במשרד הביטחון שהוקמה ב-1981 ואחראית לתוכנית החלל הביטחונית.

שיגור הלוויינים מישראל נעשה לכיוון מערב, כיוון שמזרחית לה ישנן מדינות ערביות. השיגור מערבה, נגד כיוון הסיבוב של כדור הארץ, מחייב להפחית ממשקל הלוויינים. כתוצאה מכך פיתחה ישראל טכנולוגיות מזעור והפכה לאחת המדינות המובילות בפיתוח לוויינים בעלי משקל קטן.²³

ישראל, יחסית למדינה קטנה, הגיעה להישגים מרשימים בתחומים מיוחדים של הפעילות בחלל. לאחר שישראל הוכיחה את יכולותיה הטכנולוגיות בתחום הזה נוצרו שיתופי פעולה עם צרפת, למשל בלווייני התקשורת עמוס או בפרויקט הלוויין ונוס. שיתופי פעולה נוצרו גם במסגרת סוכנות החלל האירופית - למשל בפרויקט גליליאו.

שיתוף הפעולה בין ישראל לצרפת בתחום החלל נובע מהרצון של שני הצדדים לחסוך בעלויות וכן משום ששני הצדדים מעריכים זה את יכולותיו הטכנולוגיות של זה. שיתוף הפעולה הזה קיבל תנופה עקב הפן האזרחי-מדעי של תחום החלל. למעשה, ההפרדה בין התחום האזרחי לתחום הצבאי בפעילות בחלל מטושטשת לעיתים, אך הפן האזרחי מנטרל במידה מסוימת את היחס השלילי בצרפת - ובאירופה בכלל - כלפי שיתוף פעולה ביטחוני עם ישראל.

הרחבת שיתוף הפעולה בין שתי המדינות עשויה לתרום לשתייהן. ישראל תוכל להסתייע ביכולות המרשימות של צרפת בתחום המשגרים והלוויינים הגדולים עתירי התקציבים ובמעמדה המיוחדת בסוכנות החלל